

ALAVUDEN KAUPUNGIN EHKÄISEVÄN PÄIHDETYÖN SUUNNITELMA 2025–2028

Sisällysluettelo

1	EHKÄISEVÄ PÄIHDETYÖ ON OSA HYVINVOINNIN, TERVEYDEN JA TURVALLISUUDEN EDISTÄMISTÄ	3
1.1	Ehkäisevä päihdetyö tuo monialaisia ja pitkäkestoisia hyötyjä	4
1.2	Kuntien ja hyvinvointialueiden lakisääteiset tehtävät ehkäisevässä päihdetyössä	5
1.3	Ehkäisevän päihdetyön alueellisen verkoston tehtävät	5
1.4	Ehkäisevän päihdetyön sidosryhmät	5
2	EHKÄISEVÄN PÄIHDETYÖN ORGANISOINTI ALAVUDELLA	6
3	EHKÄISEVÄÄN PÄIHDETYÖHÖN LIITTYVIÄ INDIKAATTOREITA KOKO MAASSA, ETELÄ-POHJANMAAN HYVINVOINTIALUEELLA JA ALAVUDELLA VUOSINA 2021–2025 (Kouluterveyskysely, sotkanet.fi)	7
3.1	Nuoret	8
3.2	Työikäiset ja ikäihmiset	10
4	EHKÄISEVÄ PÄIHDETYÖ ALAVUDELLA VUOSINA 2025–2028	13
4.1	Ehkäisevän päihdetyön huolenaiheet	13
4.2	Ehkäisevän päihdetyön painopisteet Alavudella vuosina 2025–2028	14
4.3	Ehkäisevän päihdetyön seuranta Alavudella vuosina 2025–2028	15

1 EHKÄISEVÄ PÄIHDETYÖ ON OSA HYVINVOINNIN, TERVEYDEN JA TURVALLISUUDEN EDISTÄMISTÄ

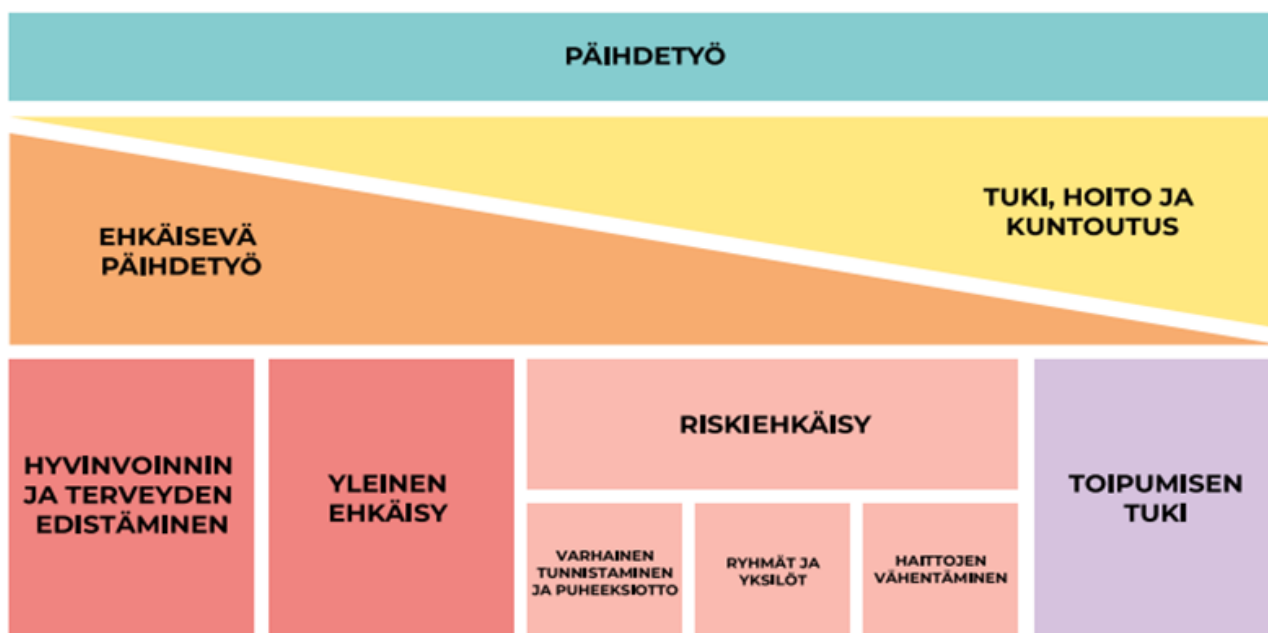
Ehkäisevä päihdetyö kuuluu kunnan lakisääteisiin tehtäviin. Ehkäisevällä päihdetyöllä pyritään ensisijaisesti ehkäisemään ja vähentämään alkoholin, nikotiinituotteiden ja huumeusaineiden käyttöä sekä päihderiippuvuuden tapaista riippuvuutta aiheuttavaa raha- ja digipelaamista.

Tavoitteena on ehkäistä erityisesti lasten ja nuorten päihdekäyttöä ja raha- ja digipelaamista sekä lykätä päihde- ja rahapelikokeilujen aloittamista. Ehkäisevällä päihdetyöllä ehkäistään myös aikuisten päihteiden ja rahapelaamisen riskikäyttöä sekä niiden käytöstä aiheutuvia haittoja. Toiminnalla lisätään päihteiden ja rahapelien käyttöön liittyvien ilmiöiden ymmärrystä ja hallintaa.

Tämä dokumentti kuvaa Alavuden tämänhetkisen päihdetilanteen, ehkäisevän päihdetyön organisoinnin, yhteistyön ja toimintatavat kaupungissa ja hyvinvointialueella sekä ehkäisevän päihdetyön suunnitelman vuosille 2025–2028.

Lain mukaisen ehkäisevän päihdetyön järjestäminen ei ole vaikeaa. Kaupungin eri toimialoilla tehdään jo paljon päihdehaittoja vähentävää työtä ja sitä tehokkaasti yhteensovittamalla pääsee jo pitkälle.

EHKÄISEVÄ PÄIHDETYÖ OSANA PÄIHDETYÖN KOKONAISUUTTA

Kuva 1: EHYT ry

1.1 Ehkäisevä päihdetyö tuo monialaisia ja pitkäkestoisia hyötyjä

Päihteiden käyttö ja rahapeli riippuvuus voivat aiheuttaa monenlaisia haittoja, kuten taloudellisia, psyykkisiä, fyysisiä ja sosiaalisia ongelmia, jotka vaikuttavat sekä käyttäjään että hänen lähipiiriinsä. Riippuvuudet voivat heikentää terveyttä ja kykyä toimia arjessa, työssä ja ihmissuhteissa, ja ne voivat altistaa myös rikoksiin ja eristymiseen. Ehkäisevän päihdetyön avulla näitä pyritään ehkäisemään ja vähentämään.

Kuva 2: EHYT ry

Päihdekäytön aloittamiselta ja päihdehaitoilta **suojaavia** tekijöitä ovat esimerkiksi:

- perhesuhteiden läheisyys
- koulussa selviytyminen ja tunnustuksen saaminen
- hyvä ja toimiva työyhteisö
- sosiaalinen ja emotionaalinen kyvykkyys
- yhteiskunnallinen päihteidenkäyttöön ja pelaamiseen liittyvä säätely

Päihteiden käytön aloittamiselle ja päihdehaitoille **altistavia** riskitekijöitä ovat esimerkiksi:

- varhainen päihteiden kokeilu
- tulevaisuudensuunnitelmien puute
- käyttäytymis- ja keskittymshäiriöt
- ahdistuneisuus ja masennus
- työttömyys, pienituloisuus ja asumisen epävarmuus

1.2 Kuntien ja hyvinvointialueiden lakisääteiset tehtävät ehkäisevässä päihdetyössä

Ehkäisevää päihdetyötä ohjaavat Laki ehkäisevän päihdetyön järjestämisestä (523/2015, 5 ja 6 §) sekä Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (612/2021, 6 ja 7 §). Lakien mukaan ehkäisevään päihdetyöhön kuuluu:

- ehkäisevän päihdetyön huomioiminen on osa hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä sekä sitä koskevaa suunnittelua ja seurantaa,
- päihdeolojen seuranta alueittain ja väestöryhmittäin sekä niitä koskeva tiedotus,
- päihde-, tupakka-, nikotiini- ja rahapelihaittojen ja niiden vähentämistä koskeva viestintä, päihde-, tupakka-, nikotiini- ja rahapelihaittojen ehkäisyn osaamisen lisääminen ja tukeminen kaikissa kunnan ja hyvinvointialueen tehtävissä,
- ehkäisevän päihdetyön toimien esittäminen ja edistäminen eri hallinnonaloilla,
- toimien sovittaminen yhteen kunnan ja hyvinvointialueen välillä sekä eri toimijoiden (mm. poliisi, alkoholi- ja tupakkalakien noudattamisen valvonta, elinkeinoelämän ja ehkäisevään päihdetyöhön osallistuvat yleishyödylliset yhteisöt) kanssa, ja
- asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien edistäminen haittojen vähentämiseksi.

1.3 Ehkäisevän päihdetyön alueellisen verkoston tehtävät

Etelä-Pohjanmaan ehkäisevän päihdetyön verkoston muodostavat kuntien ehkäisevän päihdetyön koordinaattorit, hyvinvointialueen alueellinen ehkäisevän päihdetyön koordinaattori, ehkäisevää päihdetyötä tekevät työntekijät sote-keskuksissa sekä Ehyt ry, ja aluehallintovirasto.

Hyvinvointialue laatii syksyn 2025 aikana maakunnallisen ehkäisevän päihdetyön suunnitelman, jonka tavoitteisiin ja painopisteisiin myös kunnat voivat yhtyä.

1.4 Ehkäisevän päihdetyön sidosryhmät

Ehkäisevää päihdetyötä tehdään yhteistyössä monien eri sidosryhmien kesken erilaisissa arkiympäristöissä. Alla oleva kaavio kuvaa ehkäisevän päihdetyön monialaista yhteistyöverkostoa Etelä-Pohjanmaalla vuoden 2023 alussa.

Kuntien toimijat	Etelä-Pohjanmaan sote-palveluiden toimijat	Sidosryhmät
□ Ehkäisevän päihdetyön yhdyshenkilö tai koordinaattori • Varhaiskasvatus • Esiopetus • Perusopetus • 2. asteen koulutus • Koulunkäynnin tuki • Nuorisotyö • Osallisuus- ja vapaa-aikapalvelut • Hyvinvointipalvelut • Työelämäpalvelut • Ympäristöterveydenhuolto	• Perhe- ja sosiaalipalvelut • Terveys- ja sairaanhoidon palvelut • Ikäihmisten palvelut	• Pohjanmaan poliisilaitos • Länsi- ja Sisä-Suomen AVI • TE-palvelut • Kela • Kokemusasiantuntijat • Oppilaitokset • Järjestö- ja yhdistystoimijat • Elinkeinotoimijat • Etelä-Pohjanmaan liitto • Seurakunnat • Pelastustoimi • Asukkaat

2 EHKÄISEVÄN PÄIHDETYÖN ORGANISOINTI ALAVUDELLA

Vuonna 2019 laadittiin Kuusiokuntien seutukunnallinen ehkäisevän päihdetyön suunnitelmana. Suunnitelman toimenpiteet kohdistuivat ainoastaan lapsiin ja nuoriin. Työikäisiä ja ikäihmisiä suunnitelmassa ei huomioitu. Uusi seutukunnallinen suunnitelma kohdistuu edelleen vain lapsiin ja nuoriin.

Alavuden ehkäisevän päihdetyön suunnitelmassa 2025–2028 huomioidaan lasten ja nuorten lisäksi myös työikäiset ja ikäihmiset.

Alavudella ehkäisevästä päihdetyöstä vastaa elinvoimalautakunta ja vastuuviranhaltijana toimii liikunta- ja hyvinvointipäällikkö. Ehkäisevä päihdetyö kuuluu kaupungin moniammatillisen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työryhmän tehtäviin.

Ehkäisevää päihdetyötä Alavudella ohjaa ehkäisevän päihdetyön suunnitelma vuosille 2025–2028, joka täydentää hyvinvointisuunnitelmaan kuuluvia painopistealueita.

Ehkäisevän päihdetyön tilannetta raportoidaan vuosittain laadittavassa hyvinvoinnin- ja terveyden edistämisen Hyte-raportissa sekä kerran valtuustokaudessa tehtävässä hyvinvointikertomuksessa.

Ehkäisevä päihdetyö EHYT ry on julkaissut ehkäisevästä päihdetyöstä ja sen toteutustavoista oppaan kunta- ja aluevaltuutetuille (<https://ehyt.fi/tuote/mita-on-ehkaiseva-paihdetyo-opas-kunta-ja-aluevaltuutetuille/>).

Ehkäisevä päihdetyö toteutuu alavutelaisessa arjessa:

- sektorirajat ylittäen, eri ikä- ja väestöryhmien kanssa,
- lisäten tietoisuutta päihde- ja peliriippuvuuksista ja matalan kynnyksen apua tarjoavista tahoista,
- huomioiden palveluja suunniteltaessa erilaiset elämäntilanteet ja tarpeet,
- suunnittelemalla ja toteuttamalla koulujen ehkäisevää päihdetyötä yhteistyössä nuorisopalvelujen kanssa,
- tarjoamalla nuorille erilaisia vapaa-ajanviettopaikkoja, kokoontumistiloja ja harrastusmahdollisuuksia,
- tarjoamalla aikuisille matalan kynnyksen ajanviettopaikkoja ja harrastusmahdollisuuksia,
- hyödyntämällä sote-palveluiden ammattilaisten asiantuntemusta,
- toteuttamalla yleisötapahtumia, joissa tarjotaan neuvontaa ja materiaalia, ja
- vähentämällä päihde- ja peliriippuvuuksia tai pitämällä ne nykytasolla.

Ehkäisevän päihdetyön yhteistyö eri sektoreiden välillä

Ehkäisevä päihdetyö on osa seuraavien Alavuden kaupunkiorganisaation työryhmien toimintaa:

- hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työryhmä
- ehkäisevän päihdetyön työryhmä
- ikäihmisten neuvosto ja vammaisneuvosto
- opiskeluhuollon ohjausryhmä
- perusopetuksen hyvinvointityöryhmä
- koulujen vanhempainyhdistykset

Ehkäisevän päihdetyön maakunnalliset yhteistyöryhmät:

- ehkäisevän päihdetyön maakunnallinen työryhmä
- hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työryhmä
- ikäihmisten hyvinvointisuunnittelun työryhmä
- seudullinen ehkäisevän päihdetyön työryhmä (Alavus, Kuortane, Soini, Ähtäri)

3 EHKÄISEVÄÄN PÄIHDETYÖHÖN LIITTYVIÄ INDIKAATTOREITA KOKO MAASSA, ETELÄ-POHJANMAAN HYVINVOINTIALUEELLA JA ALAVUDELLA VUOSINA 2021–2025 (Kouluterveyskysely, sotkanet.fi)

Kouluterveyskyselyn (2025) mukaan hyvinvointialueella alkoholinkäyttö ja tupakointi ovat entisestään vähentyneet, mutta nikotiinipussien käyttö on lisääntynyt merkittävästi. Sähkösavukkeet ja nikotiinipussit ovat 15–16-vuotiaiden nuorten yleisimmin käyttämiä nikotiinituotteita.

Alaikäisten rahapelaaminen on yleistynyt maakunnallisesti ja koko maassa. Nuoret altistuvat rahapelaamiseen liittyvälle viestinnälle ja rahapelimainonnalle etenkin verkossa.

3.1 Nuoret

Pelaa rahapelejä viikoittain %		2021	2023	2025
8. ja 9. luokan oppilaista info 3146	Koko maa	4,1	5,2	5,9
	Hyvinvointialue	3,9	4,0	5,0
	Alavus	5,8	3,4	4,1
Ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista info 3156	Koko maa	5,2	6,7	6,5
	Hyvinvointialue	5,8	7,2	7,2
	Alavus			
Lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista info 3151	Koko maa	2,2	2,8	4,1
	Hyvinvointialue	2,8	2,5	3,1
	Alavus	2,0	4,5	0,0

Tupakka, nuuska ja sähkötupakka % 4. ja 5. luokan oppilaat		2021	2023	2025
Käyttänyt tupakkaa, sähkötupakkaa, nuuskaa tai nikotiinipusseja vähintään kerran, % 4. ja 5. luokan oppilaista ind. 4823	Koko maa	3,5	5,5	5,3
	Hyvinvointialue	4,2	5,2	6,2
	Alavus	6,8	3,2	8,2

Tupakka, nuuska ja sähkötupakka % 8. ja 9. luokka		2021	2022	2025
Käyttää päivittäin tupakkaa, sähkötupakkaa, nuuskaa tai nikotiinipusseja, % 8. ja 9. luokan oppilaista info ind. 4730	Koko maa	7,6	10,7	9,9
	Hyvinvointialue	9,1	11,5	11,3
	Alavus	9,2	9,5	21,5
Käyttää sähkösavukkeita päivittäin, % 8. ja 9. luokanoppilaista info 4733	Koko maa	2,3	6,6	5,2
	Hyvinvointialue	2,0	4,3	5,4
	Alavus	3,5	2,9	7,8
Nuuskaa päivittäin info 335	Koko maa	3,8	4,0	1,8
	Hyvinvointialue	3,7	4,6	1,5
	Alavus	3,2	3,3	1,4
Tupakoi päivittäin info 288	Koko maa	5,3	5,0	1,9
	Hyvinvointialue	6,8	7,0	3,0
	Alavus	7,6	5,4	2,8

Tupakointi ja nuuskan käyttö on vähentynyt, mutta tilalle ovat tulleet sähkösavukkeet, nikotiinipussit ja muut uudet houkutukset.

Kouluihin on laadittu yhtenäiset toimintaohjeet tilanteisiin, joissa oppilas on koulupäivän aikana käyttänyt nikotiinituotteita tai alkoholia.

Tupakka, nuuska ja sähkötupakka % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijat		2021	2022	2025
Käyttää päivittäin tupakkaa, sähkötupakkaa, nuuskaa tai nikotiinipusseja info 4732	Koko maa	4,7	6,7	8,5
	Hyvinvointialue	5,0	6,0	10,9
	Alavus	5,9	6,7	4,1
Nuuskaa päivittäin info 344	Koko maa	2,6	2,3	0,8
	Hyvinvointialue	2,8	2,6	0,3
	Alavus	4,0	5,6	0,0
Tupakoi päivittäin info 3921	Koko maa	2,3	2,4	0,8
	Hyvinvointialue	2,4	3,1	1,3
	Alavus	3,0	1,1	2,1

Alkoholin käyttö tosi humalassa vähintään kerran kuukaudessa (kouluterveyskysely, sotkanet.fi)%		2021	2023	2025
8. ja 9. luokan oppilaista info 289	Koko maa	8,9	8,8	6,8
	Hyvinvointialue	11,2	9,5	7,7
	Alavus	7,9	5,5	11,4
Lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista info 3920	Koko maa	14,9	14,6	12,2
	Hyvinvointialue	14,5	13,6	11,8
	Alavus	9,9	14,3	9,2

Huumeet (kouluterveyskysely, sotkanet.fi)		2021	2023	2025
Kokeillut laittomia huumeita ainakin kerran, % 8. ja 9. luokan oppilaista info 290	Koko maa	8,1	8,0	6,4
	Hyvinvointialue	5,3	4,9	4,6
	Alavus	4,0	2,1	7,3
Kokeillut laittomia huumeita ainakin kerran, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista info 3922	Koko maa	12,6	11,6	8,8
	Hyvinvointialue	5,5	4,6	4,2
	Alavus	6,9	3,4	6,3
Omalla paikkakunnalla on helppo hankkia huumeita, 8 ja 9. luokan oppilaista info 4882	Koko maa	47,0	52,6	
	Hyvinvointialue	32,4	42,7	
	Alavus	21,8	25,1	
Omalla paikkakunnalla on helppo hankkia huumeita, 1. ja 2. vuoden opiskelijoista info 4883	Koko maa	57,2	60,2	
	Hyvinvointialue	38,0	49,4	
	Alavus	22,8	36,4	

Kuva 5: Lasten ja nuorten vapaa-aikatutkimus – Valtion nuorisoneuvosto

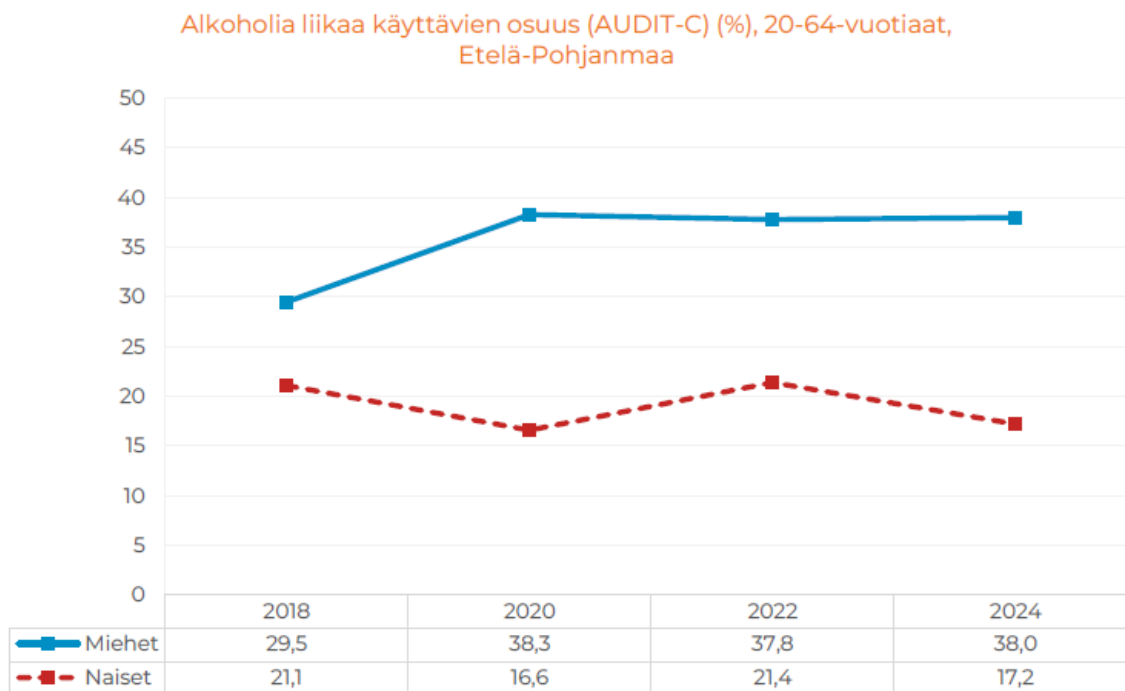
3.2 Työikäiset ja ikäihmiset

Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen (2025) mukaan netissä pelaavien määrä on noussut merkittävästi viime vuosien aikana. Suomalaisista 44 % on pelannut rahapelejä internetissä. Etelä-Pohjanmaalla työikäisillä (20–64-vuotiailla) miehillä esiintyy enemmän vähintään kohtalaisen riskin tasolla pelaamista.

Rahapeliongelma voi tuoda mukanaan vakavia terveydellisiä, taloudellisia ja sosiaalisia haittoja. Suomen rahapelijärjestelmä on siirtymässä lisenssimalliin, jossa useat yhtiöt voivat hakea lupaa

tarjota rahapelejä suomalaisille verkossa ja mainostaa Suomessa. Arvion mukaan erityisenä rahapelaamisen markkinoinnin kohderyhmänä tulevat olemaan nuoret ja nuorehkot miehet.

Alkoholi on suomalaisten pääpaihde (Sotkanet indikaattorit 4415, 4416 ja 4417). Terveysten ja hyvinvoinnin laitoksen mukaan alkoholin kokonaiskulutus on vähentynyt Suomessa pitkällä aika välillä merkittävästi, mutta edelleen 28,4 % työikäisistä käyttää Etelä-Pohjanmaalla liikaa alkoholia.

Kuntakohtaisia tietoja aikuisten päihteiden käytöstä sekä ongelmallisesta rahapelaamisesta on vähän tai ei ollenkaan.

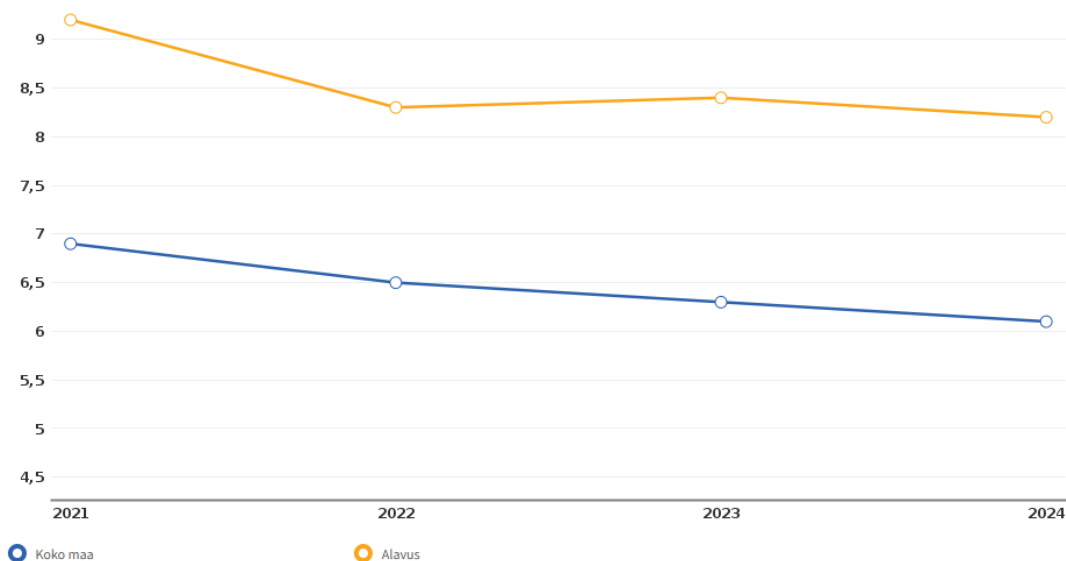
Alkoholijuomien myynti asukasta kohti on koko maan tasolla, hyvinvointialueella ja Alavudella pysynyt suurin piirtein samoissa lukemissa viime vuodet (ind. 714).

Alavuden korkeaan alkoholin asukaskohtaiseen myyntimäärään vaikuttaa osin Tuurin kauppakylän Alkon myyntimäärä.

Alkoholijuomien myynti (sotkanet.fi)		2021	2022	2023	2024
Alkoholijuomien myynti asukasta kohti 100 % alkoholina, litraa info 714	Hyvinvointialue	5,9	5,7	5,6	5,5
	Alajärvi	5,9	5,8	5,6	5,3
	Alavus	9,2	8,3	8,4	8,2
	Kauhajoki	6,5	6,3	6,4	6,2
Alkoholijuomien myynti, 100% alkoholia, litraa/18 vuotta täyttäneet info 2459	Hyvinvointialue	7,4	7,0	7,0	6,7
	Alajärvi	7,4	7,3	7,0	6,7
	Alavus	11,5	10,4	10,4	10,1
	Kauhajoki	7,9	7,6	7,7	7,6

Alkoholin myynti asukasta kohden koko maassa on noin 2 litraa vähemmän kuin Alavudella. Alkoholijuomien myynti 100% alkoholia yli 18 vuotta täyttäneillä on noin kolme litraa vähemmän kuin Alavudella asukasta kohden.

Alkoholijuomien myynti Alavudella ja koko maassa 2021–2024 asukasta kohti 100 %:n alkoholina, litraa

Poliisin tietoon tulleet rikokset, sotkanet.fi		2021	2022	2023	2024
Poliisin tietoon tulleet henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset /1000 asukasta info 3113	Hyvinvointialue	6,2	6,2	6,8	6,5
	Alajärvi	3,5	3,8	4,9	5,5
	Alavus	6,5	4,7	5,1	6,4
	Kauhajoki	7,7	7,9	7,9	6,7
Poliisin tietoon tulleet kaikki huumausainerikokset / 1000 asukasta info 3093	Hyvinvointialue	3,7	3,6	4,0	4,0
	Alajärvi	1,3	0,8	0,7	2,3
	Alavus	1,2	0,9	2,0	1,1
	Kauhajoki	1,8	2,5	1,6	1,8
Poliisin tietoon tulleet omaisuusrikokset / 1000 asukasta info 3114	Hyvinvointialue	21,4	23,4	22,5	24,8
	Alajärvi	8,3	11,5	14,2	15,8
	Alavus	21,6	19,8	22,0	27,4
	Kauhajoki	21,1	35,0	26,0	23,5

4 EHKÄISEVÄ PÄIHDETYÖ ALAVUDELLA VUOSINA 2025–2028

4.1 Ehkäisevän päihdetyön huolenaiheet

Ehkäisevän päihdetyön suunnitelman laadinnan yhteydessä ja indikaattoreiden pohjalta työryhmät ovat tunnistaneet huolenaiheita, joihin on puututtava:

- nuoret kokevat huumeiden hankkimisen helpoksi
- sähkö tupakoinnin ja nikotiinivalmisteiden käyttö lisääntyy nuorten keskuudessa
- nuorten pahoinvoinnin lisääntyminen
- lasten ja nuorten nettipelaaminen
- Move-mittaustulosten kuvaama lasten ja nuorten liikkumattomuus
- nuorten harrastamattomuus vapaa-ajalla
- alkoholin ja lääkkeiden yhteiskäyttöä ei aina ymmärretä
- yksin asuvien päihteiden käyttöä ei aina huomata

Kuva 6: EPT-verkosto

4.2 Ehkäisevän päihdetyön painopisteet Alavudella vuosina 2025–2028

Kohderyhmä	Painopiste	Miten	Kuka tekee
Lapset ja nuoret	- Nikotiinituotteiden käytön vähentäminen (vapetus, nikotiinipussit, nuuska) - Alkoholittomuus erilaisissa sosiaalisissa tilanteissa	- Tiedon lisääminen lapsille ja nuorille / huoltajille nikotiinituotteiden (vapetus, nikotiinipussit) vaaroista. - Kampanjat/ tietoiskut - Rahapelaamiseen ja päihteisiin liittyvien uskomusten ja asenteiden käsittely - Puheeksi ottamisen kynnyksen madaltaminen kaikilla toiminnan tasoilla - Tuetaan vanhemmuutta - Opastetaan urheiluseuroja tekemään pelisäännöt vapetuksen, nikotiinipussien ja alkoholin käytöstä harjoitus- ja kilpailutoiminnassa	- Hyvinvointialue - Kaupunki/ nuorisopalvelut, koulut - Harrastustoimintaa järjestävät tahot - Urheiluseurat, - Kolmas sektori - Seurakunnat
Työikäiset	- Nikotiinituotteiden käytön vähentäminen (nuuska/ nikotiinipussit, vapetus) - Alkoholituotteiden liiallisen käytön tunnistaminen ja siihen liittyvien haittojen vähentäminen - Rahapelaamisen vaarojen tunnistaminen	- Tiedotuksen (tiedon) lisääminen - Kampanjat/tietoiskut - Puheeksi otto ja varhainen tuki	- Hyvinvointialue - Työterveyshuolto - Kaupunki - Työpaikat - Kolmas sektori - Urheiluseurat
Ikäihmiset	- Alkoholituotteiden liiallisen käytön tunnistaminen ja käytön vähentäminen - Lääkkeiden ja alkoholin yhteiskäytön vaarojen tiedostaminen - Rahapelaamisen vaarojen tunnistaminen	- Tiedotuksen lisääminen - Yksinäisyyden huomaaminen - Puheeksi ottamisen kynnyksen madaltaminen	- Hyvinvointialue - Kaupunki - Apteekit - Kolmas sektori

4.3 Ehkäisevän päihdetyön seuranta Alavudella vuosina 2025–2028

Tuloksia seurataan kaupungin, hyvinvointialueen ja koko maan tasolla julkaistavien indikaattorien avulla Sotkanet.fi sivustolta.

Tulokset raportoidaan vuosittain laadittavassa hyvinvointiraportissa, joka tuodaan valtuustolle tiedoksi.

- **Rahapelit ja seurattavat indikaattorit**
8. ja 9. luokka ind. 3146
ammattilliset oppilaitoksen opiskelijat ind. 3153
lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijat ind. 3151
- **Tupakka, nuuska ja sähkötupakka ja seurattavat indikaattorit**
4. ja 5. luokan oppilaat ind. 4823
8. ja 9. luokan oppilaat ind. 4730, 4733, 335, 288
Lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijat ind. 3920
- **Alkoholi ja seurattavat indikaattorit**
8. ja 9. luokan oppilaat ind. 286
lukion 1 ja 2 vuoden opiskelijat ind. 3920
- **Huumeet ja seurattavat indikaattorit**
8. ja 9. luokan oppilaat ind. 290, 4882
lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijat ind. 3922, 4883
- **Alkoholijuomien myynti ja seurattava indikaattori**
Indikaattorit 714, 2459
- **Poliisin tietoon tulleet rikokset ja seurattavat indikaattorit**
Henkeen ja terveyteen kohdistuneet ind. 3113
Huumausainerikokset ind. 3093
Omaisuusrikokset ind. 3114